Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta etäkokous 1.3.2022

Etäkuuleminen

TYP-verkostopäällikkö Anna-Liisa Lämsä
Pohjois-Pohjanmaan työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP)

Yleistä

Lausunnossani lähestyn Hallituksen esitystä eduskunnalle työ- ja elinkeinohallinnon asiakastietojen käsittelyä ja palvelualustaa koskevaksi lainsäädännöksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annettuun lakiin (1369/2014) tehtyjen muutosesitysten ja TYP-työn näkökulmasta

Yleistä

Monialaisen työskentelyn onnistumiseksi on tärkeää, että monialaista työtä tekevillä on yhteinen asiakastietojärjestelmä, jossa jaetaan monialaisen työn toteuttamiseksi välttämättömät tiedot.

Tämä mahdollistaa eri palveluiden yhteensovittamisen sen sijaan, että eri palveluja tarjottaisiin toisistaan erillisinä

- palvelujen päällekkäisyyden välttäminen
- palvelujen väliinputoamisen välttäminen
- asiakkaan tilanteen tarkastelu kokonaisuutena ja ehjien palveluketjujen muodostumisen mahdollistaminen monialaista palvelua tarvitsevilla asiakkailla

Kun tietojen jakamisesta eri toimijoiden kesken säädetään laissa, antaa tämä vahvan pohjan yhteistyölle

Yleistä

TE-digilaissa ei tarkenneta, mikä on monialaisessa yhteispalvelussa käytettävä asiakastietojärjestelmä

- nykyisen TYPPI-järjestelmän kehittäminen?
- uusi monialainen asiakastietojärjestelmä?

Lakiesitys antaa kuitenkin ymmärtää, että kyse on muusta kuin TE-palveluissa käyttöönotettavasta Työmarkkinatorista. Tämä on perusteltua monialaisen työn luonne ja eri organisaatioiden yhteistoiminta monialaisessa työssä huomioiden

Käsiteltävät tiedot

§9
Työ- ja elinkeinotoimisto, kunta ja Kansaneläkelaitos voivat käsitellä työtöntä henkilöä koskevia tietoja niille tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Työttömästä henkilöstä voidaan käsitellä seuraavia tietoja:
1) nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot;
2) monialaisen yhteispalvelun asiakkuuteen ja monialaisessa yhteispalvelussa asiointiin sekä asioinnin mahdollisesti edellyttämiin erityisjärjestelyihin liittyvät tiedot;
3) koulutusta, työhistoriaa ja ammatillista osaamista koskevat tiedot;
4) sellaiset sosiaalista tilannetta koskevat tiedot, joilla on vaikutusta hänen työllistymiseensä;
5) sellaiset terveydentilaa ja työ- ja toimintakykyä koskevat tiedot ja arviot, joilla on vaikutusta hänen työllistymiseensä ja jotka ovat välttämättömiä palvelujen tarjoamiseksi hänelle;
6) palvelutarvetta koskevat tiedot;
7) monialaista työllistymissuunnitelmaa ja sen toteutumista, seurantaa ja tarkistamista koskevat tiedot.

Käsiteltävät tiedot

Lain listaus käsiteltävistä tiedoista on perusteltu ja vastaa nykyistä käytäntöä.

Käsiteltävien tietojen rajauksessa olennaista, että kyseessä ovat tiedot, jotka ovat välttämättömiä

- asiakkaan työllistymisen edistämiseksi
- palvelujen tarjoamiseksi asiakkaalle

Tietojen käsittelyssä huomioidaan EU:n yleinen tietosuoja-asetus ja tietosuojalaki

Asiakastietojärjestelmä

9a§

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus kehittää ja ylläpitää monialaisen yhteispalvelun asiakastietoaineistoa ja asiakastietojärjestelmää monialaisen yhteispalvelun toteuttamiseksi.

Laki määrittää, että monialaisella yhteispalvelulla on asiakaspalvelujärjestelmä monialaisten palvelujen toteuttamiseksi.

Pykälä jättää kuitenkin avoimeksi kysymyksen siitä, mikä tämä järjestelmä on.

- nykyisin käytössä olevan TYPPI-asiakaspalvelujärjestelmän kehittäminen?
- uusi monialaisten palvelujen asiakaspalvelujärjestelmä?

Tietojen tallentaminen

9a§

Työ- ja elinkeinotoimiston, kunnan ja Kansaneläkelaitoksen on talletettava 9 §:ssä tarkoitetut tiedot monialaisen yhteispalvelun asiakastietojärjestelmällä asiakastietoaineistoon. Työttömän tietoja saa tallettaa tietoaineistoon sen jälkeen, kun monialainen yhteispalvelu on alkanut.

TYPPI-järjestelmä on monialaisessa TYP-työssä ensisijainen asiakastietojärjestelmä → on hyvä, että laissa säädetään siitä, että tiedot on tallennettava järjestelmään.

Rajaus siitä, että tietoja saa tallentaa järjestelmään asiakkuuden alettua on perusteltu. Asiakkuus on aloitettava mahdollisimman pian asiakkaaksi ohjauksen jälkeen.

Tietojen poistaminen

9a§

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen on poistettava kaikki työtöntä koskevat tiedot, kun monialaisen yhteispalvelun päättymisestä on kulunut neljä vuotta. Tietoa ei kuitenkaan tarvitse poistaa, jos se on tarpeen säännöksiin perustuvan tehtävän hoitamiseksi tai vireillä olevan asian johdosta.

Säädös tietojen poistamisesta asiakasrekisteristä neljän vuoden kuluessa asiakkuuden päättymisestä on perusteltu, samoin lausuma siitä, milloin tiedot voidaan jättää poistamatta.

Tietojen käsittelyn rajoittaminen

9a§

Rekisteröidyllä ei ole yleisen tietosuoja-asetuksen 18 artiklassa säädettyä oikeutta 9 §:ssä tarkoitettujen tietojen käsittelyn rajoittamiseen.

Rajoitteena on kuitenkin se, että asiakasrekisteriin saa tallentaa ainoastaan työllistymisen edistämiseksi ja palvelujen tarjoamaiseksi välttämättömiä tietoja → asiakkaan informointi tietojen käyttötarkoituksesta.

Käyttöoikeudet

9a§

Asiakastietojärjestelmän käyttö edellyttää henkilökohtaista käyttöoikeutta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus voi myöntää käyttöoikeuden työ- ja elinkeinotoimiston, kunnan, kuntayhtymän tai Kansaneläkelaitoksen hakemuksesta. Käyttöoikeus voidaan myöntää työ- ja elinkeinotoimiston, kunnan, kuntayhtymän tai Kansaneläkelaitoksen palveluksessa olevalle henkilölle, joka hoitaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.

Käyttöoikeuksiin liittyvät rajaukset ja se, että käyttöoikeudet voidaan saada laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten, ovat perusteltuja ja vastaavat nykyistä käytäntöä.

Rekisterinpitäjät

9b§

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus, työ- ja elinkeinotoimistot, kunnat ja Kansaneläkelaitos ovat 9 §:ssä tarkoitettujen tietojen yhteisrekisterinpitäjiä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus vastaa rekisterinpitäjän velvollisuuksista, jotka koskevat tietojärjestelmän ja tietoaineiston tietoturvallisuutta.

On perusteltua, että TYP-toiminnassa mukana olevat organisaatiot on määritetty yhteisrekisterinpitäjiksi, jonka tehtävänä on esimerkiksi asiakkaan tietopyyntöihin vastaaminen